

morda molčal kakor kujav paglavce. Razložil sem bil, kako se je zgodilo, da se veliki in mali tisk radi oddaljenosti od tiskarne in radi naraščanja tvarine med tiskom ni tako dosledno rabil, kakor sem bil določil a priori, in da knjiga vsled tega dela vtisk, češ, da pisatelj ne ve, kaj je važno, in kaj ni važno, da nima razsodka. Rekel je, da je s tem trpela preglednost. Tudi to ni istina; preglednost ali nepreglednost je odvisna od spretne ali nespertne razdelitve v večje ali manjše oddelke.

Velik naroden »faux pas« pa je ta, da resnične ali navidezne napake peremo pred nemškim občinstvom. Slovenec Topolovšek, klanjaje se v jezikoslovju še nazorom Benfeyevim — Boppovim — Schleicherjevim, je hotel v obširni knjigi, ki jo je dal natisniti češki mecen, dokazati, da so Slovenci sorodni z — Baski; ni hotel dati knjige pred tiskom v presojo strokovnjakom. Vsled tega ponesrečenega poskusa, po katerem pa ni prizadet ugled nobenega slovenskega društva, je »Archiv« na kratko odklonil Topolovškovo delo ter polomil pisatelja samega. To se še da razumeti: predrznost dobi povsod svoje plačilo.

Če pa »Slovenska Matica« izda kako delo, katero je sama odobrila, ki pa se je spisalo v trgovinskem mestu s resnimi pripravami, takega dela nobeden pravi Slovan — vsaj po mojem mnenju — ne bode v nič deval pred — Nemci.

Mi Slovenci nimamo toliko duševnih središč, kakor Rusi in Nemci, nimamo niti vseučilišča, niti akademije, niti mecenatov; mi nimamo drugega nego raztrgano in krvavo kožo. Meni bi še v sanjah ne prišlo na um, da bi v naših bornih razmerah sorojaku nasproti zasedel visoki sodniški stol v tujem jeziku. Tudi moj osamljeno delujoč tovariš dr. Sket je z Dunaja preko Berolina v Celovec dobil — »ukor«! To sem jaz tačas odločno grajal; »ukori« so za paglavce, a ne za profesorje.

Taki so moji nazori o občevanju slovenskih književnikov med seboj. — Radi nedostatnega prostora se, žal, ne morem spuščati v pojasnjevanje nekaterih grajanih točk glede knjige same, nje razvrstitve itd. Samo naj še omenim, da nisem napadal, nego se branil.

Sklepam z željo, naj bi z ozirom na važnost našega edinega znanstvenega zavoda kak starejši priznan slovenski književnik o moji knjigi izrekel svoje mnenje, n. pr. dr. G. Krek.

K. Glaser.

Slovenska knjižnica je prinesla v 60.—61. snopiču Zamejskega poezije, o katerih izpregovorimo o priliki obširneje, v 62.—63. snopiču pa povest »Marica«, spisal Ljuba Barbič (Gjalski), poslovenil Vinko Vinič. Cena snopiču 36 kr.

Drugo berilo in slovnica za obče ljudske šole. Sestavila M. Josin in E. Gangl, učitelja v Ljubljani. V Ljubljani. Tiskala in založila Ign. pl. Kleinmayr in Fed. Bambergova tiskarna. 1897. Str. 224. Cena vezani knjigi 80 v. — Ta na vnanje lična knjižica nam je došla, pa prepozno, da bi mogli že v tej številki obširneje o njej govoriti.

Deutsch-slovenisches Wörterbüchlein zum Gebrauche beim Unterrichte in den weiblichen Handarbeiten an Volksschulen mit slovenischer Unterrichtssprache. Verfasst von H. Schreiner und Dr. J. Bezjak. — Mar-

burg 1897. Im Selbstverlage. — Druck der St. Cyrillus-Buchdruckerei in Marburg. Cena 50 kr. Nujno potrebni slovarček pozdravljamo z največjim veseljem ter ga priporočamo vsem slovenskim dekletom in ženam. Oceno priobčimo prihodnjé.

Občni zbor Slovenske Matice za l. 1897. je bil dne 24. junija v ljubljanski mestni dvorani. Vseh članov ima sedaj Matica 2445. Preteklo leto je pristopilo 80 novih udov. Društvo napreduje polagoma a trdno. Napredek, ki bi se vršil skokoma, ne bi bil trajen. Društvena imovina znaša z različnimi ustanovami vred 91.486 gld. ter se je lani pomnožila za 2054 gld. Letos je Matica v nekaki denarni zadregi. Odbor je namreč na občno željo sklenil izdati »Stenski zemljevid« (2:200.000), ki bi obsejal vse slovenske dežele, in to v 3000 izvodih. Izdaja bi stala 6000 gld. Zemljevid pa se izda le tedaj, če se zanj oglasi zadostno število naročnikov. Naj torej dela vsakdo po svojih močeh, da se prijavi dovolj naročnikov za ta zemljevid, ki bode zanesljivo in tehnično dovršen. Zlasti časopisi, učitelji, duhovniki in društva naj podpirajo plemenito društveno namero. Za zemljevid se je oglasilo doslej 933 naročnikov.

Lani je hotel odbor izdati šest knjig, a ker so tiskarski stroški nenadoma jako poskočili, jih je izšlo le pet. Krive so bile tiskarnice, da so izšle knjige toli kasno. Udje so dobili nekaj pol manj gradiva; letos dobe odškodnino. Tudi letos so nekateri poudarjali, da je v knjigah premalo leposlovja, in da je »Letopis« preznanstven. Odbor pa se drži načela: In medio virtus! Želji, da bi se izvestje izdalo posebej, se iz novčnih in iz družih vzrokov ne more ugoditi. — Za leto 1897. izide sedem knjig: Letopis (18—20 tiskovnih pol), Zgodovina slovenskega slovstva IV. zvezek (10 pol), Narodne pesmi (12 pol), Električna (10—12 pol), Trst in Istra (8—10 pol), Zabavna knjižnica: Trojka. Povest. Spisal dr. Fr. Detela, in Knezova knjižnica. Obrok za pošiljanje rokopisov se je podaljšal do 1. oktobra t. l.

Bodoče veliko delo: Zgodovina slovenskega naroda je odbor razdelil med različne strokovnjake. — Nekaj poverjeništev je novih. Vseh skupaj je 140 poverjenikov. — Radi prenosa Kopitarjevih smrtnih ostankov je stopil odbor v dogovor z deželo in mestom. Na Dunaju ga pri tem zastopa profesor dr. M. Murko. — Pri dopolnilnih volitvah v odbor Slovenske Matice so bili soglasno izvoljeni gospodje: P. Grasselli, dr. J. Lesar, dr. M. Murko, S. Rutar, dr. J. Staré, F. Stegnar, L. Svetec, A. Tavčar, J. Vavrū in A. Zupančič.

»V zemljiški knjigi«, znana noveleta Janka Kersnika, je izšla v 22. zvezku I. sešitka »Oesterreichisch-Ungarische Revue« že v drugem nemškem prevodu, katerega je oskrbel g. A. Funtek. (Prvi prevod je izšel že lani v polmesečniku »Aus fremden Zungen«; prevod je bil g. Fr. Vidica.) Isti zvezek Revue prinaša tudi zanimivo razpravo »Der Adel Krains und die Culturentwicklung des Landes«, katero je spisal P. pl. Radics.

»Agrarier Tagblatt« je priobčil v zadnjem času v svojih podlistkih iz peresa Fr. Vidica te-le prevode: »Die Väter Maček« (»Mačkova očeta« J. Kersnika); »Der Kinderdoctor« (»Otroški dohtar« istega pisatelja) in »Gedichte von Simon Gregorčič«: I. »Die verlorene Blüte«